

ZUIDPOOLEXPEDITIE voor Marc en Wilco geslaagd,
maar het was één lange lijdensweg

MOORDENDE RACE TEGEN DE KLOK

Wat een expeditie terug naar de levensbron had kunnen zijn, werd een race tegen de klok.

Op eigen spierkracht en zonder bevoorrading trokken Marc Cornelissen (33) en Wilco van Rooijen (33) naar de zuidpool.

Belangrijker dan hun navigatiesystemen werd opmerkelijk genoeg hun horloge. Ook op weg naar de zuidpool speelde, net als in de gewone wereld, tijd een eminente rol. „We moesten

4.000 stappen in een uur lopen, 3,25 kilometer. Anders haalden we het niet.”

Maar ze haalden het, heen en terug, 2.300 kilometer, en schreven daarmee geschiedenis. Want Marc en Wilco hadden zo'n ijzige prestatie al eerder verricht: drie jaar geleden naar de Noordpool.

Nu zitten we thuis bij Marc op de bank in Rotterdam. „Hier heb ik de hele expeditie naar verlangd...”

door ANGELO VERGEER

Wie denkt dat ze elkaar huilend in de armen vielen toen ze na 47 dagen ploeteren in een wereld die witter is dan wit, kouder dan koud, met een snijdende ijzige wind, aan de horizon vier zwarte stippen zagen, het zuidpoolstation!, wie denkt dat ze het toen uitschreeuwden van geluk, die heeft het mis. De eerste helft van de expeditie was voor beide mannen zo moordend geweest, dat ze de aanblik voor lief namen.

„Die stippen waren de eerste kleuren sinds dagen en ze moesten de gebouwen zijn van het wetenschappelijk dorp dat precies op de zuidpool ligt. Ze waren nog zo'n dertig kilometer van ons verwijderd en we liepen 26 kilometer per dag. Dus zouden we er nog twee dagen over doen. We liepen door, een uur of drie, vier en die zwarte stippen leken geen millimeter dichterbij te komen. De volgende dag waren ze zelfs verdwenen, vertroebeld door het weer”, vertelt Wilco van Rooijen. Hij ziet er sterk uit, alles behalve vermoeid.

„We sliepen die laatste nacht in de tent, zonder echt te beseffen dat ons doel zo dichtbij was. We dachten alweer aan de terugweg”, zegt Marc Cornelissen, dochtertje Jill van anderhalf op zijn schoot. „Zou er genoeg wind zijn om terug te kunnen vliegen? Zouden de sledes het houden tot het einde? Hoe staat het met onze ski's?”

Het lijkt wel of iedere grote expeditie met een dosis tegenslag begint. Niet alleen moesten ze in Zuid-Amerika lang wachten voordat een vliegtuig hen begin november eindelijk bij het basiskamp op het zuidpoolcontinent afzette, ook was de conditie van de ijsskap veel slechter dan hen was voorgehouden. En, het allerergste, er ontstonden al vrij snel problemen met hun sledes. Aangezien de poolzomer kort duurt en half januari de laatste vliegtuigen naar de bewoonde wereld weerkeren, leek het wetslagen van deze Nederlandse onderneming kleiner dan ooit.

„De constructie van de slee was perfect, het ding was niet stuk te krijgen”, vertelt Marc, „probleem was alleen, hij gleed niet. 170 Kilo zwaar en niet vooruit te krijgen. We trokken ons stuk. Alles deed pijn. Kuiten, achillespezen, knieën. We maakten nog geen tien kilometer per dag voor een nacht van 2.300 kilometer. Na vijf dagen zaten we achter-

op de slee te janken als kleine kinderen.”

Wilco: „Moet je je voorstellen, alles wat we bij ons hadden, was van te voren gewikt en gewogen. Zelfs de blaadjes

van het wc-papier waren geteld. Vijftig dagen voor één rolletje, dat zijn vier blaadjes per keer. Van alle theezakjes waren de labeltjes gehaald. Opdat we niets te veel mee zouden nemen.

Daar zaten we dan, gestrand op het ijs. We hebben een depot gemaakt en alle bagage opnieuw bekeken.

Reserve-lijnen, radio's, een

extra noodbaken, een extra camera, toetjes voor de broodnodige energie, tot het nagelschaartje aantoe; het ging alle-

maal overboord. Maar sleeën deden ze niet. Dus weer alles uitzoeken en dingen achterlaten. Er veranderde helemaal niets, om gek van te worden.

Tot we na een nachtje slapen besloten onze ski's voor de terugweg onder de sledes te monteren. Met behulp van een nagelviiltje, want gereedschap hadden we niet. We hebben uit de

skibindingen de schroefjes vrijgezaagd die we nodig hadden voor de montage. Het was een en al improvisatie; het was

alles of niets.”

„Je hoefde de slee toen nog maar een zetje te geven en hij bleef lopen. Hij trok niet meer aan je rug. Binnen een mum waren de blessures verdwenen. Vanaf toen maakten we per dag meer dan 25 kilometer”, vertelt Marc. Wilco: „Zulk geluk is overigens weer zo vergeten, want opeens ga je de gedropte toetjes missen. Waanzin natuurlijk, maar ik heb daar echt nachtmerries over gehad.”

De opgelopen vertraging bleek mentaal uiterst pijnlijk. Doelen werden gesteld. Een strak schema ingevuld. Wilco: „We spraken af dat we een uur zouden lopen, en dan vijf tot zeven minuten zouden rusten. Tempo, kom op, we gaan! Achter mekaar. Voor je gevoel had je dan een héél eind gelopen en dan keek je op je horloge: waren er pas tien minuten voorbij. Wat een ellende. Je kunt alles manipuleren, behalve de tijd. Die gaat of te snel of te langzaam. Dus gingen we stappen tellen. Vierduizend in een uur. Telde je tot 1.000 en dan waren er 20 minuten voorbij. Of meters, 100 meter in twee minuten. Keek je weer op je horloge. We moeten harder...”

Zo liepen we negen uur per dag. En na elke uur waren we stuk. We hebben geprobeerd om een uur en vijf minuten te lopen. Was gewoon niet te doen. Dat uur haalden we net en dan gingen we achterop de slee zitten, koppen uit de wind. Aten we een of twee stukjes chocola. En daar verlangden we eigenlijk alleen maar naar hier: thuis zitten op de bank. Wat een weelde!”

Marc: „Na de pauze ging de ander voorop. Die had het het zwaarst. Die moest het landschap in de gaten houden, de zonstand, het weer, en de richting. Wat dat betreft was het heel anders dan op weg naar de noordpool. Toen waren we een team van vier mannen, daar veranderde het landschap constant. IJsschotsen,

wakken, mist. De zuidpool is één grote ijskap, met sastrugi's, zeg maar bevroren windgolven, richels van ijs. Ze zeggen dat het er nooit sneeuwt, omdat het er te koud is, maar wij hebben heel wat dagen sneeuw meegemaakt. Geen vlokken maar sterretjes die je 's nachts hoorde kraken op je tent. Je schoenen zakten er in weg, zo'n laagje. Liep je als tweede man, dan keek je naar de punten van je loopski's. Naar het spoor voor je."

"In het begin kon je overal nog aan denken", vertelt Wilco. "Het afscheidsfeestje, daar kon ik echt van lopen genieten. Maar al snel kun je niets actief meer dromen. Dan heb je alles gehad. Dan kun je nergens meer aan denken. Dan ben je afhankelijk van flitsen, waaraan je je vastklampt, die je ontrafelt. Mensen die je jaren niet gezien hebt en die opeens in je gedachten opduiken. Hoe zal het er mee gaan? Die ga ik 'ns opzoeken. Ik heb elke dag een lijstje gemaakt van de vijf belangrijkste gedachten van die dag. Allemaal dingen die ik in het gewone leven weer wil gaan doen, béter wil gaan doen. Mijn neefjes van school ophalen. Met mijn vader naar een modelbeurs. Mensen bedanken die ons geholpen hebben de laatste jaren met expedities. Tijd vrijmaken. Ik heb een heel boekje vol."

"Het lopen heen was zwaar, mentaal vooral, ik weet niet hoe dat kwam. De tijdsdruk,

dat we het hele eind ook terug moesten, het verschrikkelijke monotone van het landschap. Ik ben 10 kilo verloren, ik zag er niet meer uit. En ik was alleen nog maar met eten bezig. Ik heb tientallen recepten bedacht, allemaal opgeschreven. De lekkerste dingen, complete vijfgangenmaaltijden. Het hield niet op, het werd een obsessie voor me. Dan lag ik 's avonds in de tent, was ik hondsmoe, dan had ik mijn dagrantsoen al op en toch had ik alleen maar vreselijke honger. Kon ik niet slapen. Dan ging ik alvast frunniken aan het ingepakte rantsoen voor de volgende dag. Stiekem, dat Wilco me niet hoorde. Zal ik alvast één stukje chocola nemen. Wat maakt dat uit? En dan hoorde ik even later meer geritsel, Wilco die ook honger had. Het eerste wat ik doe als

ik thuiskom, nam ik me voor, is een broodmachine kopen. Notenbrood, krentenbrood, volkorenbrood, het maalde maar door mijn hoofd. En dan weer tellen, vijfhonderd stappen zijn acht minuten..."

Wilco komt met een ski binnen. Of beter gezegd, wat er nog van over is. Als een harmonica ineen gevouwen. De stukken hangen erbij. Bij leven en welzijn een titaniumski van 1.700 gulden per set. Die hadden ze dus onder de slee bevestigd en die heeft overduidelijk het einde van de expeditie, terug op het basiskamp van Patriot Hills, niet overleefd.

"Terug ging het hard", zegt Wilco. "Ondanks het feit dat we met onze loopski's moesten parapenten, skiën achter de vlieger aan. Veelal de grootste, van 32 m². Soms maakte je zo'n vaart dat de ski's van de grond kwamen. De sledes bonkten zo hard achter ons aan dat uiteindelijk alles stuk ging. Zelfs jutezakken waren kapot geschuurd. Er zaten gaten in onze truien. En van tijd hadden we helemaal geen benul meer. Als er wind stond, vliegerden we. Oud en Nieuw, het zal wel. Precies volgens schema waren we terug op het basiskamp; de volgende dag zaten we al in het vliegtuig naar Zuid-Amerika."

"O ja, daar waren we dus gebleven, dat we op de zuidpool aankwamen", zegt Marc. "De volgende dag, 27 december, zijn we gaan lopen en langzaam zagen we de zwarte stippen uitgroeien tot gebouwen. Zagen we dat rijtje vlaggen, dat je kent uit de schoolboeken. Dat is dus Antarctica."

"Toen zagen we opeens een auto met van die grote wielen. Auto's! Taxi's om precies te zijn, die luie wetenschappers vervoeren van het ene naar het andere gebouw. Bijna vijftig dagen hadden we niets geroken en nu was er de rook uit de schoorstenen. Het brom-

men van generatoren, van motoren, van machines. Er wordt daar gebouwd. Meer dan driehonderd Herculesvliegtuigen waren er nodig om het bouw materiaal binnen te vliegen. Zomaar uit het niets loop je plotseling de beschaving weer binnen."

"En in die kou stond een groepje mensen, weggedoken in hun capuchons, buiten te wachten. Een ontvangstcomité, speciaal voor ons! Dat was heel aardig. We werden met gejuich binnengehaald", lacht Marc. "Ze waren heel enthousiast, applaus! You made 't! Eigenlijk moeten jullie daar zijn', wezen ze ons iets verder, waar een groot bord stond. Exact op de geografische zuidpool. Precies op die plek sloeg onze GPS alle kanten uit. We waren er. Maar was er op de noordpool een oppikvliegtuig met champagne, die avond op de zuidpool slapen we weer als vanouds in ons tentje."

Het eerste dat Marc deed toen hij voet op Nederlandse bodem zette, was zijn vrouw omhelzen en zijn dochtertje Jill. In navolging van Wilco ging hij vervolgens op een drafje naar de winkel: een broodmachine kopen.

■ Onder het bord op 90 graden zuiderbreedte, hot doel bereikt.

■ Terug op Schiphol worden de twee zuidpoolgangers verrast door hun familie en vrienden.

■ Ploeteren door de sneeuw op de ijskap. Op de heenreis altijd wind tegen.
■ Marc en Wilco, na de noordpool ook de zuidpool gehaald! (inzet links)
FOTO'S: SASQUATC